

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE HOEKSTEEN

toneelspel in vijf delen

door

Gerardjan Rijnders

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2007
Nr.2477

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A. worden gestuurd.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A1

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *DE HOEKSTEEN* op te voeren moet de naam van auteur *GERARDJAN RIJNDERS* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© Gerardjan Rijnders
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Personen

HANS
KAREL
DINIE
COBIE
LIA
LEO
FREEK
LENIE
BABY
HENK
CARLA
HEIDI
FRANS
JANTJE
LOESJE
RIA LUBBERS
SMIT-KROES
DEES
BRINKMAN
KORTE-VAN HEMEL
RUDING
DE KORTE
VAN EEKELLEN

DEEL 1 Jopie

(Een minimumwoninkje. Hans, junk, zit voor de televisie, wat hij daar ziet? Karel, de vader, zit totaal verlamd in een rolstoel. Hij kan niet meer praten, alles klinkt vervormd en metalig. Dinie, de moeder, zit aan tafel. Een kanarie. Cobie. Lia)

HANS Kut. Shitwereld.

DINIE Jongen.

HANS Fucking assholes.

DINIE Wat zeg je?

HANS Kankertroep.

(stilte)

(Kanarie geeft een zwakke piep.)

DINIE Stil maar Jopie.

HANS Shit kut.

DINIE Wat zeg je?

(stilte)

KAREL Prhei jfudyrh.

(Dinie gaat naar hem toe.)

DINIE Is er wat vader?

KAREL Hdurytpolifhr.

DINIE Ja.

HANS Kutzooi.

DINIE Ssst.

HANS Kutzooi.

KAREL Hsuetlichyjof.

DINIE Ja, ja, het palingoproer, mooi was dat.

KAREL Kcotiruhdgtwumd.

DINIE Ja, ik had een rode strik in. En Cobie wilde altijd bij jou op schoot.

HANS Kankerrotzooi.

DINIE En dat vond jij helemaal niet zo erg. Zeg maar eerlijk.

(Ze kust hem op het voorhoofd.)

KAREL Geirutybrt.

DINIE Ja, dat was mooi.

(Karel laat een scheet.)

DINIE Dat was niet zo mooi vader.
HANS Kuttoep.
(Dinie gaat weer zitten. Kanarie geeft een zwakke piep.)
DINIE Rustig maar Jopie.
HANS Kut kut kut.
DINIE Jongen!
(stilte)
DINIE Wil je nog een kopje koffie Hans?
HANS Kut.
DINIE Vader, koffie?
(Vader reageert niet.)
DINIE Je hebt er al twee gehad hè? *(Ze schenkt zichzelf uit de thermoskan een kopje koffie in, suiker, melk, ze roert met haar bril.)*
DINIE Het smaakt me best.
HANS Te vuig.
DINIE Wat zeg je Hans?
HANS Kut.
DINIE O.
(Stilte. Ze drinkt koffie. De bel.)
DINIE Dat zal Cobie zijn. *(Ze gaat naar het raam.)*
DINIE 't Is Cobie. *(Ze zwaait.)*
DINIE 't Is Cobie. Ik ga even open doen. *(Ze gaat opendoen. Vader laat een scheet.)*
HANS Shit man.
(Vader boert. Dinie op met Cobie.)
COBIE O, Hans is er ook.
DINIE Ja, hij kwam vanmorgen vroeg.
COBIE Vannacht zeker.
HANS Kut.
COBIE Nou ja, beter dan dat ie op straat auto's loopt open te breken.
DINIE Nou.
COBIE Doen ze toch allemaal. Of niet soms. Dag Karel, hoe gaat het?
KAREL Hdueyryth.

COBIE Gaat het beter?

(Vader laat een scheet.)

HANS Shit.

COBIE Voelt ie zich wat beter? Is ie nog incontinent?

DINIE Hij is heel content hoor, voor zover mogelijk. Maar hij kan het niet allemaal meer ophouden hè?

COBIE Nee, nee. Hier Dien, de krant. Heb je weer wat te lezen. *(Ze overhandigt haar het zondagsnieuws.)*

DINIE Da's lief van je. Heb ik weer wat te lezen. Alleen die televisie wordt ook vermoeiend.

COBIE En dit komt ook wel van pas. *(Ze overhandigt Dinie een wortel.)*

DINIE Heerlijk, dank je, komt altijd van pas, en nog gezond ook. *(Ze begint aan de wortel te knagen.)*

COBIE Je hebt toch geen honger hè?

DINIE Nee hoor. Gisteren nog een heerlijke broodpap gemaakt. Vandaag watergruwel. En morgen weer een slavink.

COBIE Da's lekker, da's lekker, hè Karel? Slavink.

DINIE Een halve dan natuurlijk. Samen één.

KAREL Hryeturg.

HANS Kut.

COBIE Wat zei die?

(Dinie schrikt.)

COBIE Wat zei Karel?

DINIE O, Karel.

HANS Kankerslet.

COBIE Zeg jochie.

DINIE Laat hem nou. Anders is ie weg.

COBIE Ik hoop het voor je. Anders eet ie die ene slavink ook nog op.

DINIE 't Blijft tenslotte je kind.

COBIE Die jongen moest zich de ogen uit de kop schamen.

DINIE Kopje koffie Coob?

COBIE Heerlijk, na die lange wandeling.

DINIE Ben je niet met de bus?

COBIE Die stopt wel drie straten verderop.
DINIE 't Is wel nescafé.
COBIE Is ook lekker op zijn tijd.
(Dinie schenkt Cobie koffie in. Kanarie geeft een slauwe piep.)
DINIE Ik heb al maanden niet meer in de bus gezeten.
COBIE Nee, lastig natuurlijk met zo'n karretje.
DINIE Die strippenkaarten zijn niet meer te betalen.
(Suiker, melk, ze roert met haar bril.)
COBIE Heb je geen lepeltjes meer?
(Dinie schudt van nee, blik op Hans.)
HANS Shit gore lul.
COBIE Heeft dat kreng ze gejat? Moeders zilveren lepeltjes?
DINIE Nee hoor, mijn plasticjes.
COBIE Wat moet ie nou met plastic lepeltjes?
HANS Gore kuttelickers.
DINIE Jongen.
COBIE Daar heeft ie toch niks aan.
DINIE Ik vraag er maar niet naar. Die zilveren had ik allang weggebracht. Voor het wagentje. Ik moest wel.
COBIE Schande ja, dat ziekenfonds. 'Alleen de banden'.
DINIE 'Alleen de banden' ja. Maar ik ben blij dat ik het heb. En vader ook.
COBIE Natuurlijk. Blij dat je het hebt.
HANS Asshole.
DINIE Zei je wat Hans.
HANS Reet strontgat.
COBIE Zeg vlerk, geef je moeder 's gewoon antwoord.
HANS Fuck you.
DINIE Hoe is het met Carla?
COBIE Fantastisch, fantastisch. Zij heeft kans op een baan.
KAREL Ybrthgorjhdyyht.
DINIE Wat zeg je vader?
KAREL JdoriykJlghnp.
DINIE Ja, ja. Austerlitz, dat was mooi ja.
KAREL Bfjhtutirkhschte.

DINIE En de Veluwezoom natuurlijk. Ach ja, al die herinneringen. Wat fijn voor Carla.

COBIE Ja fijn.

HANS Stront lul kanker.

COBIE Zeg joch.

DINIE Laat hem nou.

COBIE Laat hem nou?

DINIE Ik ben al zo blij dat ie af en toe eens langs komt.

COBIE Hij plundert je leeg.

DINIE Ssst.

(Stilte. Karel laat een scheet.)

HANS Shit.

(Stilte. Kanarie geeft een slauwe piep. Dinie bladert in het zondagsnieuws.)

DINIE Die prinsessen hebben het ook niet makkelijk.

COBIE Nee hoor, die hebben het helemaal niet makkelijk.

DINIE Neem nou zo'n Ireentje.

COBIE Of Claus.

DINIE Die hebben het ook niet zo makkelijk.

COBIE Zeker niet.

DINIE Geld is ook niet alles.

COBIE We krijgen allemaal ons deel van de ellende. Da's waar.

DINIE Ik heb nog altijd Karel. En mijn herinneringen.

(Cobie loopt naar de vogelkooi.)

COBIE Zeg Dien. Jopie is dood.

DINIE Wat zeg je?

COBIE Jopie is dood.

DINIE Hoe kan dat nou? Vanmorgen was ie nog.....

COBIE Z'n bakkie is helemaal leeg.

DINIE Maar hij heeft toch nog water?

COBIE Maar zijn bakkie is leeg. Hij kan toch niet zonder...

(Dinie begint te huilen.)

COBIE Ach meid, trek het je niet zo aan.

DINIE Ik kon het niet meer betalen.

COBIE Ga zitten, kalm maar.

HANS Kut troep shit kanker.
COBIE En hou jij je brutale bek schooier.
(Dinie naar Karel)
DINIE Vader, lieverd, vader, Jopie is dood. Jopie is dood. Van de honger.
(Vader laat een harde scheet en boert.)
DINIE Jopie, de piet, weet je nog wel?
VADER Jahscdyeurytgfhh!
DINIE Ja Jopie! Ach god ach god.
COBIE Ga nou toch even zitten. Neem nog een kop koffie.
DINIE De koffie is op!
COBIE Dan maak ik toch nieuwe.
DINIE Maar de koffie is op. Er is geen koffie meer.
COBIE Hè Jezus wat ellendig nou. Had dan toch even gebeld, dan had ik...
DINIE Maar de telefoon is ook...
COBIE Nou ja, kalm nou maar.
HANS Vuile kanker slet hoer.
COBIE Hè hou je bek toch 's vlegel. Wees 's wat aardiger voor je moeder.
DINIE Ssst. Hij is 't enige dat ik nog heb.
COBIE Je bent veel te tolerant.
DINIE En Karel natuurlijk.
COBIE Weet je wat, als je Jopie nu in de ijskast legt, heb je morgen nog een slavink.
(Dinie begint te huilen.)
COBIE Sorry hoor. Zo bedoelde ik het niet. Ik wist niet dat je je 't zo aantrok. Je was natuurlijk erg aan hem gehecht.
DINIE Nee.
COBIE Nee?
DINIE Nee. Ik bedoel: de ijskast is stuk.
COBIE O god Dien.
(stilte)
HANS Slet kut teringzooi.
(stilte)

KAREL Jhueyrtokkjk.

DINIE Hè? Ja, zielig hè, van Jopie. We hebben hem al sinds Wimpie...

(Ze huilt weer.)

COBIE Ach god, da's waar ook. Wimpie. Ik zie het nog voor me. Ik zie het nog gebeuren. Weet je dat?

DINIE Ja.

COBIE Die tank die ineens de hoek omkomt. Dat schedeltje verbrijzeld. Ik ril d'r nog van.

(Dinie huilt weer.)

COBIE Je had hem nooit alleen de straat op mogen laten gaan.

DINIE Hans was bij hem. Hans was erbij.

COBIE Dat bedoel ik. Die heeft nog nooit in zijn leven enige verantwoordelijkheid ergens voor genomen.

DINIE Daardoor is het gekomen. Daardoor is het gekomen. Denk ik wel eens.

COBIE Dat denk ik ook. Dat weet ik wel zeker. Hans lette weer eens niet op en Wimpie holde zo onder die tank.

DINIE Nee, dat bedoel ik niet. Ik bedoel... Nou ja.

(Ze maakt een gebaar van spuiten.)

COBIE O. Zou je denken?

(stilte)

COBIE Zeg Dien, wat ruik ik toch?

DINIE Hè?

COBIE Moet je ruiken.

(Ze ruiken.)

DINIE O jé.

(Cobie gaat naar Hans.)

COBIE Zeg vuillak.

DINIE Nee Coob, nee.

COBIE Zeg smerige junk, wat denk je wel.

DINIE Cobie Cobie Cobie!

COBIE Ja?

(Dinie schudt met haar hoofd, wijst naar vader, knikt van ja.)

COBIE Ach god, arme stakker. Arme man, arme meid, moet je

dat allemaal zelf?

DINIE Geeft niet, geeft niet, ik ben het gewend.

COBIE Ik zou het niet kunnen opbrengen. Ik heb toch al twee linkerhanden.

DINIE 't Geeft niet, ik doe het graag. Hij is het enige wat ik heb.

COBIE Ik bewonder je hoor Dien.

DINIE En Hans natuurlijk. En de herinnering.

HANS Kanker tyfus.

COBIE O wat erg allemaal.

DINIE Ach nee, een mens moet blij zijn dat ie leeft.

COBIE Da's waar. Een mens moet blij zijn dat ie leeft.

(Een meisje, Lia, stuift naar binnen.)

LIA O Hans schiet op! Jezus klootzakken lul godverdomme! Geef hier god christus! Ik flip Hans godverdegodver! Ik moet scoren Hans! Geef in godsnaam! Ik moet ik moet ik moet! Heb je? Heb je? Heb je? Nee!!!??? O godverdomme kuttetroep lul, krijg de klerekanker shit.

COBIE Zeg wie ben jij eigenlijk?

LIA Ach hou je d'r buiten, kutwijf.

COBIE Zeg snø!

LIA O jesus Hans kom nou kom nou! Ik moet jesus godverdomme! Ik ben op ik ben!!! Echt ik kan niet langer! Godverdomme Hans. Goed kut man! Klote troep die kutwereld. Tyfuszooi kut kut kut. Fuck you man! Ik word ik voel ik kan ik ga. Jezus godverdomme!

HANS Godverdomme klote kuthoer, teringwijf kut kanker!

LIA Ik hou van je Hans! Ik hou van je Hans! Ik hou van je! *(Ze pakt de televisie op wil de kamer uit.)*

DINIE De televisie! Nee!

COBIE Zeg teef wil je godverdomme die televisie laten staan!

HANS Kuthoer! *(Slaat Cobie tegen de vlakte.)*

DINIE Hans! Hans! Je bent mijn enigst kind! Je blijft m'n lieve Hansepansje.

HANS Zeikwijf.

(Hans en Lia verlaten het huis. Cobie en Dinie huilen. Karel die alles heeft gezien sterft.)

DEEL 2 Lek

(Leo, totaal in gips en verband, kan zich haast niet meer uiten, kijkt televisie, wat ie daar ziet? Freek, vader, in een leunstoel met naast zich een krat pils. Lenie, moeder, zit aan tafel. Baby in de wieg. Lia, de dochter. Henk, een jongen.)

FREEK Ik wil maar zeggen als ie z'n lul afsnijdt voel ik dat in mijn ballen.

LENIE Toe nou.

(stilte)

LEO Hmmmm.

LENIE Stil maar jongen. Hij bedoelt het niet zo.

FREEK Ik bedoel het wel zo!

LENIE Toe nou!

(stilte)

FREEK Ik voel dat in mijn ballen!

LENIE Freek!

(Stilte. Freek pakt een nieuw pilsje. Lenie loopt naar de wieg. Aarzelt onderweg. Voelt aan haar hoofd. Kijkt op de grond. Gaat naar de wieg.)

LENIE Dag wijffie, dag poeperdje. Da's oma hè? Raar hè? Mamma komt zo terug.

FREEK En anders zetten we je buiten hoor.

LENIE Ga maar lekker slapen hoor. *(Lenie gaat weer aan tafel zitten.)*

LENIE Ze reageert zo raar.

FREEK Vind je 't gek. 'k Zal jou 's poeperdje noemen.

LENIE Ze heeft vlokjes in d'r ogen lijkt het wel.

FREEK Die baby is zo gezond als een aap.

LENIE Nou.

FREEK Laat ie d'r nou maar van genieten.

LENIE Waarvan?

FREEK Van het niets doen.

LENIE Begin je daar nou weer over?

FREEK Is toch zo.

LENIE Jij hoeft toch niet niks te doen?

FREEK Hoe bedoel je? Moet ik d'r luiers gaan wassen?

LENIE Je kunt zoveel gaan doen.

FREEK Een huiscomputer bijvoorbeeld.

LENIE Misschien.

FREEK Kan de Opel meteen de deur uit. Zit ik voor eeuwig hier.

(stilte)

LEO Hmmmmm.

(Lenie gaat naar hem toe. Halverwege voelt ze iets.)

LENIE 't Lijkt wel of het lekt.

FREEK Hou toch op.

(Lenie bij Leo)

LENIE Is er wat jongen?

FREEK 'Jongen'.

LENIE Jongen!

LEO Hmmm.

LENIE Nog even geduld schat. We moeten ons houden aan wat de dokter zei. Straks krijg je je voeding.

FREEK 't Lijken wel twee babies.

(stilte)

Twee wijffies.

LENIE Gaat alles goed?

LEO Hmmm.

(Freek pakt een pilsje. Lenie kijkt in de wieg.)

LENIE Dag kindje. Ga maar lekker slapen. Mamma komt zo.

FREEK Over een maand of twee. Ze zit nu in de kroeg.

LENIE Ze heeft zo'n paarse gloed Freek.

FREEK Vind je 't gek. Heeft ze vast van d'r vader.

LENIE Dat bedoel ik niet.

FREEK Maar ik wel.

LENIE Ik geloof dat het echt lekt. Moet je 's kijken.

FREEK Je lekt zelf.
LENIE Moet dat nou? Dat gesar, dat gejen? Ik doe toch ook mijn best.
FREEK Ik dan niet? Is het mijn schuld dat ik werkeloos ben?
LENIE Dat zeg ik niet.
FREEK Dat je dochter op d'r zestiende een kind krijgt zonder vader?
LENIE Ze heeft een vader.
FREEK O ja? Heb jij hem ooit gezien? Of komt ie alleen 's nachts, in het donker? Dat je hem niet kunt zien?
LENIE Freek!
FREEK Kankertroep.
LEO Hmmm.
(Lenie gaat naar Leo.)
LENIE Is er iets jongen? Wil je een ander kanaal?
FREEK Dat hoef je 'm niet te vragen. Natuurlijk wil ie 'n ander kanaal.
LENIE Als je moet plassen, moet je 't rustig laten lopen, dat weet je. Het gaat in een zakje.
FREEK Wat moet ie zonder zakje.
LENIE Of wil je naar boven?
FREEK Die jongen wil z'n hormonen.
LENIE Toe nou. (Ze loopt weer terug.) Echt Freek, het lekt echt.
FREEK Dan bel je de loodgieter.
LENIE Weet je wat dat kost vandaag de dag?
FREEK Moet ik het soms repareren?
LENIE Dat zou je kunnen...
FREEK 't Is goed, je belt die roetmop maar, tenslotte brengen wij zijn kind groot. En hij natuurlijk stoned in de Bijlmer.
LENIE Maar hij schopt zijn kind tenminste niet in elkaar!
FREEK O, dat is het! Dat bedoel je! Ik moet een voorbeeld nemen aan dat schorem. Ik kan ook maar beter helemaal wegblijven. Dat bedoel je. Vader is hier overbodig! Vader is niet meer nodig! Laat alle werkeloze vaders hun lul d'r maat afsnijden. Wij neuken wel met Surinamers.